

Turkish Studies

Social Sciences

Volume 13/18, Summer 2018, p. 263-284

DOI Number: <http://dx.doi.org/10.7827/TurkishStudies.13955>

ISSN: 1308-2140, ANKARA-TURKEY

Research Article / Araştırma Makalesi

Article Info/Makale Bilgisi

✍ Received/Geliş: Ağustos 2018

✓ Accepted/Kabul: Eylül 2018

✍ Referees/Hakemler: Prof. Dr. Adnan KULAKSIZOĞLU - Dr. Tuğba TÜRK

This article was checked by iThenticate.

HORNEY'İN NEVROTİK KİŞİLİK TİPLERİNİN ÖLÇÜMÜ: HORNEY-COOLIDGE ÜÇ BOYUT ENVANTERİ (HCTI) TÜRKÇE FORMUNUN PSİKOMETRİK ÖZELLİKLERİ

Yusuf BİLGE* - Yıldız BİLGE**

ÖZET

Bu çalışmada Horney'in teorisinde yer alan nevrotik kişilik tiplerinin ölçümü için geliştirilen Horney-Coolidge Üç Boyut Envanteri'nin (HCTI) Türkçe formunun psikometrik özellikleri incelenmiştir. Çalışma, yaş aralığı 18-71 (32.65 ± 12.00) olan 376'sı kadın (% 53,7), 324'ü erkek (% 46,3) olmak üzere toplam 700 kişilik bir toplum örnekleminde gerçekleştirilmiştir. Yakınsak geçerlik ve yordama geçerliği çalışmaları için 126 katılımcıya Gözden Geçirilmiş Eysenck Kişilik Anketi-Kısaltılmış Formu (EKA-GGK) ve Kısa Semptom Envanteri (KSE) uygulanmıştır. Uysallık, Saldırganlık ve Kopukluk ölçekleri için Cronbach alfa katsayıları sırasıyla 0.74, 0.75 ve 0.75'tir. Test- tekrar test analizi sonucunda, ana ölçeklerde korelasyon katsayılarının 0.79-0.86, alt ölçeklerde ise 0.68-0.85 arasında olduğu görülmüştür. Doğrulamalı faktör analizlerinde tüm uyum iyiliği indeks değerleri uyum kriterleri için beklenen değerlerin üzerinde bulunarak orijinal çalışmada önerilen modeller doğrulanmıştır. Yakınsak geçerlik analizinde HCTI ölçekleriyle EKA-GGK alt ölçekleri arasında teorik açıdan uyumlu korelasyon katsayıları bulunmuştur. Yordama geçerliliği analizlerinde fobik anksiyete dışında KSE'deki diğer psikolojik rahatsızlık belirtilerini yordayan ortak bağımsız değişkenin saldırganlık boyutudur. Uysallık veya Kopukluk boyutlarının ise Saldırganlık boyutuna farklı oranlarda eşlik ederek yordayıcı etkilere sahip oldukları tespit edilmiştir. Cinsiyet gruplarının HCTI ölçek ortalamalarının karşılaştırılması sonucunda saldırganlık ve kopukluk ölçek ortalamaları erkek grup lehine anlamlı derecede yüksek bulunmuştur. Uysallık ölçeği ortalamalarında ise cinsiyet gruplarına göre anlamlı derecede fark bulunmamıştır. Sonuç

* Dr. Öğr. Üyesi, İstanbul Sabahattin Zaim Üniversitesi İnsan ve Toplum Bilimleri Fakültesi Psikoloji Bölümü, El-mek: yusuf.bilge@izu.edu.tr

** Dr. Öğr. Üyesi, Sağlık Bilimleri Üniversitesi Psikoloji Bölümü, El-mek: yildiz.bilge@sbu.edu.tr

olarak, bulgular HCTI'nın güçlü psikometrik özelliklere sahip olduğunu ve araştırmalarda ve klinik alanda kullanılabileceğini göstermektedir.

Anahtar Kelimeler: Horney-Coolidge Üç Boyut Envanteri (HCTI), Karen Horney, nevrotik kişilik tipleri, geçerlik, güvenilirlik

THE MEASUREMENT OF HORNEY'S NEUROTIC PERSONALITY TYPES: PSYCHOMETRIC PROPERTIES OF THE HORNEY-COOLIDGE TRIDIMENSIONAL INVENTORY (HCTI) TURKISH FORM

ABSTRACT

In this study, the psychometric properties of the Turkish form of the Horney-Coolidge Tridimensional Inventory, developed for the measurement of neurotic personality types in Horney's theory, were examined. The study was carried out in a population sample of 700 people consisting of 376 women (53.7%) and 324 men (46.3%) with an age range of 18-71 (32.65 ± 12.00). The Eysenck Personality Questionnaire Revised-Abbreviated Form (EPQR-A) and Brief Symptom Inventory (BSI) were applied to 126 participants for the convergent validity and predictive validity studies. Cronbach's alpha coefficients were 0.74, 0.75 and 0.75 for Compliance, Aggression and Detachment scales, respectively. As a result of test-retest analysis, correlation coefficients were found to be 0.79-0.86 in the main scales and 0.68-0.85 in the subscales. In the confirmatory factor analysis, all of the goodness of fit index values were found to be above the expected values for the fit criteria and the models suggested in the original study were confirmed. In the convergent validity analysis, the theoretically coherent correlation coefficients were found between the HCTI scales and the EPQR-A subscales. In the analysis of predictive validity, exclude of phobic anxiety, the common independent variable that predicts other psychological symptoms in BSI is the Aggression dimension. It has been found that the Compliance or Detachment dimensions are associated with the Aggression dimension at different rates and have predictive effects. When comparing HCT's scales averages according to gender groups, means of Aggression and Detachment scales were found in significant level higher in favor of male group. There was been no significant difference according to sex groups in the average of Compliance scale. In conclusion, findings were showed that HCTI has strong psychometric properties and can be used in researchs and clinical field.

STRUCTURED ABSTRACT

1. Introduction

According to Horney (1950), every human being begin to life with a healthy development potential. In order for this potential to be realized, the individual must have warm and loving but disciplined environmental conditions that he/she will sense safe and satisfaction himself/herself. According to her, the inhibition of the realization of this potential because

of environmental conditions generate to pathological behaviors. The most important factor that blocks development and therefore provokes pathological behavior is the pampering, neglecting, refusing or over protective attitudes and behaviors of parents. Horney (1954) conceptualized this emotion as "basic hostility". Another key concept in the development of neuroses in Horney's theory is "basic anxiety". Humans develop three basic strategies as a form of defense in interpersonal relationships to cope this basic anxiety or, in other words, to take away perceived hostilities and threats, and to continue their existence, these; moving toward people, moving against people and moving away from people. Neurotics use these three basic strategies and apply one of these strategies more dominantly than others. It must be noted that normal people also refer to these three relationship types in relation to other people. The main difference between normal and neurotics is that neurotics only attachment very rigidly to one of these relationship types and repeat it compulsively. Normal individuals use also these three relationship styles spontaneously and functionally in accordance with the reality of the external world (Feist ve Feist, 2008).

The Horney-Coolidge Tridimensional Inventory (HCTI) by Coolidge et al. (2001) was developed to quantify this three-dimensional psychoanalytic personality theory that includes , both normal and abnormal personality constructs, to formulated by Horney. The HCTI, which are produced from the definitions of the type of three persons corresponding to the interpersonal relationships in Horney's theory, is composed from three main dimensions measuring personality dimensions (compliance, aggression and detachment) and from the subscales that reflect the three facets of these main dimensions (the facets of Compliance: altruism, need for relationships and self-abasement; the facets of Aggression: malevolence, power and strength; the facets of Detachment: the need for aloneness, avoidance and self-sufficiency). HCTI is a convenient scale for both the research and clinical environments to determine the individual's interpersonal relationship and therefore the type of personality.

This study was conducted to investigate the psychometric properties of the Turkish form of HCTI, which is a scale that can be used in the empirical studies will be made on Horney's theory in our country, and, which is a scale that can be used individuals to determine relationship strategies and personality types according to this theory in the clinical settings.

2. Method

2.1. Translation Process

The translation of HCTI into Turkish was done by two psychologists and a translator who English language and literature graduated. After reviewing translation, the expressions that are considered to best represent the original items were selected and the final shape to inventory was given. In order to compare with the original text, the back translation process was carried out by a translator who English language and literature graduated, outside of those who translate inventory to Turkish.

2.2. Sample

In this study, participants have consisted in a total of 700 individuals, 376 women (53,7%) and 324 men (46,3%), at the age range of 18-71 (32.65 ± 12.00) and living in Istanbul province, they were community sample who chosen according to the approachability-convenience principle. The data were collected between June 2017- May 2018. It took 20-30 minutes for the participants to fill out the scales and the demographic information form. In addition to, the sample groups were given the HCTI, EPQR-A and BSI scales in different order to eliminate sequence effect.

The sample group of test-retest made by 4 week intervals were consisted from 43 voluntary students who 39 female and 4 male (age average 22.42 ± 2.89) and educated in the Psychology Department.

For the study of validity and predictive validity, The Eysenck Personality Questionnaire Revised-Abbreviated Form (EPQR-A) and the Brief Symptom Inventory (BSI) were applied to 126 individuals, in synchronous and mixed order together HCTI.

2.3. Data Collection Tools

2.3.1. Demographic Information Form

It is a form created by the researcher, consisting of socio demographic information about the participants like age, gender, economic status, occupation and education.

2.3.2. Horney-Coolidge Tridimensional Inventory (HCTI)

In the HCTI which is composed of 57 items and graded in a 4-point Likert-type, there are three main scales, each consisting of 19 items, measuring the dimensions of Compliance, Aggression, and Detachment in Horney's theory. Three subscales have obtained as a result of exploratory factor analysis applied to each of these three main scales. The reliability, validity, and normative study of original HCTI was performed with a sample group of 630 individuals (315 female and 315 male) between 16 and 93 years of age (mean age= 21.0) (Coolidge, 2005). As a result of internal consistency analysis, Cronbach alpha values were found to be 0.78 for Compliance, 0.83 for Aggression and 0.82 for Detachment. According to test-retest results made to 67 person with 1 week intervals, correlation coefficients, were calculated respectively as 0.92 for Compliance Scale, 0.92 for Aggressiveness, and 0.91 for Detachment (Coolidge et al., 2001, Coolidge, 2005). As a result of the analysis made to determine whether be different of the HCT scales averages according to gender, it was found that the mean scores of aggression and detachment scale to be significantly higher in favor of male group, and that the mean scores of compliance scale to be significantly higher in favor of female group.

2.3.3. Eysenck Personality Questionnaire Revised-Abbreviated Form (EPQR-A)

The EPQR-A consists of 24 items and is answered as yes / no, 6 items be in each dimension, contains four dimensions, including extraversion, neuroticism, psychoticism and lie. The Turkish validity and reliability study of the questionnaire made by Francis et al. (1992) was

conducted by Karancı, Dirik and Yorulmaz (2007) with a sample of 756 university students. EPQR-A's test-retest reliability study was conducted on 21 university senior students with 2,5 week intervals. The coefficients of internal consistency of the scale were respectively for neuroticism, extraversion, psychoticism and lie dimensions, 0.78, 0.65, 0.42, 0.64 and, test-retest correlations were respectively 0.84, 0.82, 0.69 and 0.69.

2.3.4. Brief Symptom Inventory (BSI).

Being 53 Likert type this scale was developed by choosing of which best represent items of the Symptom Check List (SCL-90), by Derogatis and Melisaratos (1983). BSI have measured nine basic factors: somatization, obsession compulsion, interpersonal sensitivity, depression, anxiety, hostility, phobic anxiety, paranoid ideation, psychoticism. Scale was adapted into Turkish by Şahin, Durak-Batigün, and Uğurtaş, (2002). Norm studies of the original inventory found reliability coefficients ranging between 0.71 and 0.85. In the Turkish adapted version, the internal consistency coefficient was 0.94 for the general severity index (GSI) score and ranged between 0.70 and 0.80 for the subscales (Şahin, Durak-Batigün, &Uğurtaş, 2002).

3. Data Analysis

It were calculated Cronbach's Alpha values to determine the internal consistency coefficients in the reliability analysis of the three main scales of HCTI and their subscales. Independent samples t-test were made to examine the differences between the mean scores of subscales according to gender.

Within test-retest reliability and convergent validity analysis, Pearson Product-Moment Correlation Coefficient analysis was performed. HCTI scales (Compliance, Aggression and Detachment) were used as an independent variable, whereas BSI subscales were used as the dependent variable in Stepwise Multiple Regression analysis. The original factor structures of the HCTI main scales to determined the model fit to the Turkish culture was examined by confirmatory factor analysis. SPSS 21.0 and AMOS 22.0 were used for statistical analysis.

4. Findings

4.1. Reliability Study Findings

As a result of the remove of items with item-total score correlations of negative or less than 0.20 in the internal consistency analysis made for the HCTI Scales of Compliance, Aggression, and Detachment scales and subscales of these three scales, there was no item removed from the Compliance Scale. Its were removed 20. and 35. items from the aggression scale and, were removed 54. and 57. items from the detachment scale (Table 1). In the test-retest analysis, correlations were obtained between 0.68-0.86 and all correlation coefficients were at a significance level of 0.01(Table 1).

Table 1. The number of items of HCTI scales, reliability coefficients, mean and standard deviations, test-retest correlations and gender groups comparison results

HCTI Scales	Number of Items	α	Total (n=700) Mean \pm SD	Test-Retest (n=43) r	Female (n=376) Mean \pm SD	Male (n=324) Mean \pm SD	t
Compliance	19	0,74	52,08\pm6,95	79*	52,22\pm6,61	51,92\pm7,34	0,565
Altruism	7	0,69	22,01 \pm 3,47	73*	22,17 \pm 3,41	21,83 \pm 3,54	1,282
Need for Relationships	5	0,57	14,32 \pm 2,65	72*	14,29 \pm 2,67	14,34 \pm 2,62	0,247
Self-Abasement	7	0,56	15,75 \pm 3,35	76*	15,76 \pm 3,23	15,75 \pm 3,48	0,042
Aggression	17	0,75	47,04\pm7,31	86*	46,27\pm6,97	47,93\pm7,60	3,010*
Malevolence	7	0,66	19,04 \pm 3,47	80*	18,97 \pm 3,49	19,13 \pm 3,46	0,587
Power	4	0,51	9,96 \pm 2,41	74*	9,79 \pm 2,38	10,16 \pm 2,43	2,036
Strength	6	0,50	13,80 \pm 2,93	78*	13,36 \pm 2,79	14,31 \pm 3,01	4,320*
Detachment	17	0,75	36,04\pm6,85	79*	35,19\pm6,82	37,02\pm6,78	3,550*
Need for Aloneness	8	0,61	16,51 \pm 3,63	78*	16,15 \pm 3,54	16,93 \pm 3,70	2,840*
Avoidance	5	0,48	10,22 \pm 2,59	85*	9,93 \pm 2,52	10,55 \pm 2,63	3,207*
Self-Sufficiency	4	0,56	9,31 \pm 2,50	68*	9,12 \pm 2,52	9,54 \pm 2,40	2,260

* p<0,01

4.2. Validity Study Findings

In the confirmatory factor analysis conducted for the proposed models for the three main scales of the original study, the proposed models met the fit criteria (Table 2).

Table 2. Results of goodness of fit index of HCTI scales's confirmatory factor analysis

Fit Index	Acceptable Threshold Levels	Compliance	Aggression	Detachment
χ^2 (Chi-Square)	-	598,48*	402,38*	448,57*
Df	-	148	153	116
χ^2/df (Chi-Square /df)	≤ 5	4,04	3,50	3,87
GFI	$>,90$,92	,93	,93
AGFI	$>,90$,90	,91	,90
RMR	$\leq,08$,06	,04	,05
RMSEA	$\leq,08$,07	,06	,06
SRMR	$\leq,08$,07	,05	,06

*p<0.001

Within the convergent validity analysis, the results of the correlation analysis between EPQR-A subscales and HCTI main and subscales are shown in Table 3.

Table 3. HCTI and EPQR-A subscales convergent validity correlation coefficients (N=126)

	Extraversion	Neuroticism	Psychoticism	Lie
Compliance	,10	,20*	-,27**	,26**
Altruism	,07	,09	-,37**	,33**
Need for Relationships	,39**	,06	-,14	,22*
Self-Abasement	-,19*	,27**	-,06	,03
Aggression	,01	,36**	,28**	-,28**
Malevolence	-,04	,39**	,13	-,18*
Power	,00	,15	,29**	-,32**
Strength	,07	,27**	,29**	-,22*
Detachment	-,29**	,23**	,18*	-,11
Need for Aloneness	-,34**	,14	,09	,07
Avoidance	-,18*	,31**	,10	-,06
Self-Sufficiency	-,14	,14	,25**	-,15

* p< 0.05 ** p< 0.01

Within the predictive validity, that the Compliance, Aggression and Detachment scores were determined as independent variables and the BSI subscale scores were determined as dependent variables the results of multiple regression analysis have showed Table 4.

Table 4. Regression Analyses for the BSI-Psychological Symptoms and the HCTI Three Dimensions

	Compliance				Aggression				Detachment				F	
	R	R ²	Adj. R ²	B	R	R ²	Adj. R ²	B	R	R ²	Adj. R ²	B		ΔR ²
Somatization					,22	,05	,05	,232	-	-	-		,05	7,06*
Obsessive-Compulsive	,26	,06	,05	,248	,37	,14	,13	,322	-	-	-		,19	14,83**
Interpersonal Sensitivity	,33	,11	,11	,288	,26	,07	,07	,277	-	-	-		,18	14,24**
Depression	-	-	-	-	,38	,15	,14	,292	,22	,04	,04	,222	,19	14,22**
Anxiety	-	-	-	-	,41	,17	,17	,414	-	-	-		,17	25,72**
Hostility	-	-	-	-	,62	,38	,37	,616	-	-	-		,38	75,69**
Phobic Anxiety	-	-	-	-	-	-	-	-	,25	,06	,05	,241	,06	7,68*
Paranoid İdeation	-	-	-	-	,56	,31	,30	,554					,31	54,90**
Psychoticism	-	-	-	-	,42	,17	,17	,334	,20	,04	,03	,210	,21	16,68**

*p<0,01 **p<0,001

4.3. Gender Effect Findings

The results of the t test analysis comparing the mean scores of the HCTI main and subscale, of male and female participants are shown in Table 1.

5. Discussion

In this study, the psychometric properties of the Turkish form of HCTI, which was developed to measure personality dimensions formulated by Horney were examined with the Turkish community sample.

The reliability coefficients of each of the three scales were found to be greater than 0.70 (Büyüköztürk, 2003), which is the expected lower

limit for personality scales as it is in the original study (Coolidge et al., 2001, 2005). The Cronbach alpha coefficients for the Compliance, Aggression and Detachment scales were 0.74, 0.75 and 0.75, respectively.

The test-retest study was made with an interval longer (4 weeks) and more appropriate (Büyüköztürk, 2003) than the original study (1 week), correlation coefficients found to be 0.79-0.86 in the main scales, and to be 0.68-0.85 in the subscales, (for all scales $p > 0.01$). These results demonstrate that HCTI can make time-dependent stable measurements.

In DFA implemented within the framework of structural validity, all goodness of fit index values (χ^2/df , GFI, AGFI, RMR, SRMR ve RMSEA) were found to be above the expected values for fit criteria. According to these results, the models recommended for the Compliance, Aggression and Detachment scales in the original study were verified in our study.

Based on the assumption that Horney's inhibition of the development of the individual leads to pathology and neurotic tendencies, it was analyzed the extent to which of the three-person dimension in the Horney's theory predicts psychological symptoms, in our study. It was saw to be aggression that the common argument that predicts signs of psychological disorders other than phobic anxiety. In the dimensions of compliance or detachment are accompanied by different rates of aggression according to psychological disorders. To be that the aggression dimension is the common predictor of both the personality disorders in the original study, and common predictor of psychological disturbance in our study, it has confirmed to Horney's (1945) view that arise the neurotic tendencies of suppression of "basic hostility". The results obtained from the analysis of the predictive validity in this study, and in the original study indicate to be useful that the persons who apply to psychotherapy with various psychological complaints are evaluated in terms of Compliance, Aggression and Detachment dimensions and that HCTI will make a significant contribution to this evaluation. In conclusion, the results of our study's predictive validity suggest that HCT scales have features that can contribute to anticipating psychological symptoms.

The most important limitation of our study is that it has not been fulfilled in a clinical sample. Studies of HCT in various clinical samples may provide significant evidences for other psychometric properties, particularly convergent validity. The fact that our study is conducted in a large population sample with different socio-demographic characteristics is an important superiority in terms of reliability of the results obtained about the scale.

Findings from analysis of reliability and validity in our study indicate that HCTI has strong psychometric properties and that it is a measurement tool that can be used in clinical field and in researchs relation to Horney's theory.

Keywords: Horney-Coolidge Tridimensional Inventory (HCTI), Karen Horney, neurotic personality types, validity, reliability

1. Giriş

Horney'e (1945) göre, sosyal ve kültürel koşullar ve özellikle de erken çocukluk deneyimleri, nevrotik veya sağlıklı insan kişiliğini şekillendirmede güçlü bir rol oynamaktadır. Bu açıdan değerlendirildiğinde Horney çocukluk travmaları konusunda Freud'la aynı fikirdeyken biyolojik gelişimden ziyade sosyal gelişimin etkisi konusunda farklı düşünmektedir. Güvende hissetmeyen ve doyum sağlayamayan çocuklar, ebeveynlerine karşı nadiren açıkça ifade edebildikleri ve çoğunlukla bastırdıkları düşmanlık duyguları geliştirirler. Horney'e (1950) göre, her insan sağlıklı bir gelişme potansiyeliyle hayata başlamaktadır. Bu potansiyelin gerçekleştirilebilmesi için bireyin kendisini güvende hissedebileceği ve doyum sağlayabileceği sıcak ve sevgi dolu fakat disiplinli çevresel koşullara sahip olması gerekmektedir. Ona göre, bu potansiyelin gerçekleşmesinin çevresel koşullar nedeniyle engellenmesi patolojik davranışı ortaya çıkarmaktadır. Gelişimi engelleyen ve dolayısıyla patolojik davranışı açığa çıkaran en önemli faktör ebeveynlerin şımartıcı, ihmal edici, reddedici veya aşırı koruyucu tutum ve davranışlarıdır. Horney (1945) bu duyguyu "temel düşmanlık" olarak kavramsallaştırmıştır. Horney'in teorisinde nevrozların gelişimiyle ilgili bir diğer anahtar kavram ise "temel kaygı"dır. Temel kaygı, çocuk tarafından bastırılan temel düşmanlık duygusunun yarattığı "düşmanca ve tehditkâr olarak algılanan dünyada hissedilen yalnızlık ve güçsüzlük duygusu"dur. İnsanlar, bu temel kaygıyla baş edebilmek ya da bir başka ifadeyle algılanan düşmanlığı ve tehditleri savuşturmak ve varlıklarını devam ettirebilmek için kişilerarası ilişkilerde savunma biçimi olarak *insanlara yönelme, insanlara karşı gelme ve insanlardan uzaklaşma* olmak üzere üç temel strateji geliştirirler. Nevrotikler bu üç temel stratejiyi de kullanmakla birlikte bu stratejilerden birisine diğerlerine oranla daha baskın olarak başvururlar. Bu noktada Horney'in teorisinde patolojiye yaklaşımının boyutsal olduğunu yani patolojinin normallığın bir sürekliliği olarak ele alındığını dolayısıyla normal insanların da diğer insanlarla ilişkilerinde bu üç ilişki tarzına da başvurduklarını belirtmek gerekir. Normallerle nevrotikler arasındaki temel fark, nevrotiklerin bunlardan yalnızca birine çok katı bir biçimde bağlanmaları ve zorlantılı (kompulsif) bir şekilde tekrarlamalarıdır. Normaller ise bu ilişki tarzlarının üçünü de dış dünyanın gerçekliğine uygun, spontan ve işlevsel bir şekilde kullanmaktadır (Feist ve Feist, 2008).

Horney (1945) baskın olarak kullanılan bu stratejilerin nevrotik eğilimlere (neurotic trends) dönüşerek üç nevrotik tipten birisiyle sonuçlanacağını savunmuştur. Bu kişilik tipleri ve kişilerarası ilişki stratejileri aşağıdaki gibidir:

Uysal Tip-İnsanlara Yönelme (Compliant Type Moving-Toward People): Bu bireyler yaygın zayıflık ve acizlik hisleriyle değersizliğe yol açan kendilerini başkalarına karşı ikincilleştirme eğilimleri taşımaktadırlar. Diğer insanların ihtiyaçlarına karşı oldukça hassastırlar ve başkalarının ihtiyaçlarını kendi ihtiyaçlarından önde tutarlar. Aşırı özverili oluşları nedeniyle kendi ihtiyaç ve duyguları konusunda çarpıtılmış algıları vardır. Bu eğilimdeki bireyler diğer insanları olması gerekenden fazla güvenilir ve iyi görmeleri nedeniyle sıklıkla hayal kırıklığı yaşarlar. Diğerlerinden kendileri için makul isteklerde bile bulunamaz ve kişisel hedefleri için gayret göstermezler. Kendini tamamen başkalarının düşünceleriyle değerlendirmek de dâhil olmak üzere başkalarına karşı güçlü bir bağımlılık içindedirler. Onaylanmaya ve başkaları tarafından sevmeye yönelik güçlü ve dürtüsel bir ihtiyaç duyar ve bunları karşılama çabası içine girerler. Başkaları tarafından yardım edilmeye, yönlendirilmeye ve korunmaya yönelik beklentileri nedeniyle hayatlarının sorumluluğunu üstlenecek güçlü bir eş arayışları söz konusudur. Diğer insanlara karşı kendilerini sevgi dolu, cömert, bencil olmayan, alçakgönüllü ve duyarlı olarak algırlar. Herhangi bir olumsuz durumda öncelikle kendilerini suçlu görürler. Başkalarını kendisinden daha zeki veya cazip görürler. Kendilerini çevredekilerin onun hakkında düşündüklerine göre değerlendirmeye eğilimlidirler (Horney 1945, 1950; Feist ve Feist, 2008). Bu tipin insanlara yaklaşma amacıyla geliştirildiği tutumlar, insanların sevgisini kazanabilmek için onlara duygudaş olmak ve diğer insanların yönetimi altına girmeyi kabul

etmek olarak özetlenebilir (Geçtan, 1997). Uysal tipin özellikleri Bağımlı Kişilik Bozukluğu ve Kendini Baltalayan Kişilik Bozukluğu ile oldukça benzeşmektedir (Coolidge ve diğ., 2001).

Saldırgan Tip-İnsanlara Karşı Gelme (Aggressive Type-Moving Against People):Saldırgan kişilik tipindeki bireyler, dünyanın düşmanca bir yer olduğuna ve insanların kötü niyetli olduklarına inanırlar. Horney (1945), saldırgan tiplerin tüm insanları düşman olarak gördükleri için güçlü olanın hayatta kaldığı ve güçlünün zayıfı yok ettiği “sert” bir hayat duruşu edindiklerini savunmuştur. Bu kişilerin temel ihtiyacı, başkaları üzerinde hâkimiyet kurmak ve güçlü olmaktır. Sadece kendi çıkarları için çalışan bu bireyler hedeflerine ulaşmak için diğerlerini kontrol ve manipüle ederler. Kurallara sadece kendi faydaları söz konusu olduğu zaman uyarlar. Horney bu tiplerin başkalarını geçmeye, başarılı olmaya, gücünün ve üstünlüğünün diğerleri tarafından tanınmasına büyük bir ihtiyaç duyduklarını dile getirmiştir (Coolidge, 2005). Bu açıdan bakıldığında saldırgan tipin de en az uysal tip kadar diğer insanlara bağımlı olduğu söylenebilir. (Coolidge ve diğ., 2001).Herhangi bir zayıflığı ya da korkuyu kabul etmekte zorlandıkları için kendilerini en güçlü, en kurnaz, en zeki ve en çok aranan insanlar olarak sunarlar (Horney, 1945,1950; Coolidge, 2005). Saldırgan tipin özellikleri, Anti sosyal kişilik bozukluğunda (düşmanca yaklaşım), Paranoid kişilik bozukluğunda (duygusal soğukluk ve vahşi rasyonalite) ve Narsisistik kişilik bozukluğunda (güç isteği ve ötekilerin manipülasyonu) büyük oranda görülür (Coolidge ve diğ., 2001).

Kopuk Tip-İnsanlardan Uzaklaşma (Detached Type-Moving Away from People): Bu bireyler, başkalarıyla aralarına sosyal ve duygusal mesafe koyar, iletişime girmemeyi tercih eder, kendi kendine yeterli olmaya çalışır ve uzun süreli sosyal zorunluluklardan kaçınırlar. Kopuk tipler, güçlü bir mahremiyet ihtiyacı hissederler ve özel yaşamları hakkında konuşmaktan hoşlanmazlar. Onlara göre başkalarının etkisi altına girmemek, kendilerine yönelik beklentilerin baskısından uzak kalmak ve kimseye bağlı olmamak önemlidir (Feist ve Feist, 2008). Üzerlerinde bir hâkimiyet kurulduğunu hissettikleri için başkalarından tavsiye almaktan hoşlanmazlar. Horney’e (1945) göre, bu kişilerarası ilişki tarzı sadece diğer insanlara değil aynı zamanda kişinin kendisine de yabancılaşmasını kapsamaktadır. Güçlü bir öz-yeterlilik ihtiyaçları olan bu kişiler, diğerlerine olan bağımlılığı azaltmanın bir yolu olarak genel istek ve ihtiyaçlarını düşürür ve sınırlandırır. Kopuk tipler bu özelliklerin yanı sıra yalnızlığa karşı yoğun bir ihtiyaç hisseder, yalnız çalışmayı, yalnız yaşamayı ve hatta yalnız yemek yemeyi tercih ederler. Kopuk tipin özellikleri Şizoid kişilik bozukluğu birçok benzer özelliklere sahiptir (Coolidge ve diğ., 2001; Feist ve Feist, 2008).

Horney’in formüle ettiği hem normal hem de anormal kişilik yapılarını içeren bu üç boyutlu psikanalitik kişilik teorisinin ölçülebilir hale getirilmesi için Coolidge ve diğerleri (2001) tarafından Horney-Coolidge Üç Boyut Envanteri (Horney-Coolidge Tridimensional Inventory-HCTI) geliştirilmiştir. Maddeleri Horney’in teorisindeki kişilerarası ilişki tarzlarına karşılık gelen üç kişilik tipinin tanımlarından üretilen HCTI, kişilik boyutlarını ölçen üç ana ölçek (uysallık, saldırganlık ve kopukluk) ve bu boyutların üçer yönünü (özgecilik, ilişki ihtiyacı ve kendini alçaltma/kötü niyet, güç isteği ve sertlik/ yalnızlık ihtiyacı, kaçınma ve öz-yeterlilik) yansıtan alt ölçeklerden oluşmaktadır. HCTI, bireyin kişilerarası ilişki tarzını ve dolayısıyla kişilik tipini belirlemek amacıyla hem araştırmalarda hem de klinik ortamlarda kullanılmaya elverişli bir ölçektir (klinik kullanım örnekleri için bakınız: HCTI Manual, Coolidge, 2005). Ayrıca, bu boyutların çocuklukta ve ergenlik döneminde erkenden tespit edilmesinin önemli olduğu düşünülerek HCTI’nın ebeveynin cevaplandığı yetişkin formuyla aynı boyutları değerlendiren 5-17 yaş arası bireyler için düzenlenmiş 45 maddelik çocuk-ergen versiyonu da geliştirilmiştir. (Coolidge ve diğ., 2011).

HCTI, Horney’in nevrotik tipleri ve Eysenck’in PEN modeli (Shatz, 2004), psikopatolojinin beş faktör modeli (Coolidge ve diğ., 2008), nevrotik eğilimlerle kişilik bozuklukları arasındaki ilişkiler (Coolidge ve diğ., 2004), Horney’in kişilerarası eğilimleri ve enegram (Nettmann ve van Deventer, 2013), Narsisizm ve empatinin incelenmesi (Munro, Bore ve Powis, 2005) Horney’in tipleri ve referans davranışlar (Aydın, Ceylan ve Aydın 2014), ikizlerde nevrotik eğilimlerin

kalıtsallığının değerlendirilmesi (Coolidge ve diğ., 2015), ebeveynlerin ve çocukların kişilerarası yönelimleri (Ristić, 2014), sürücü davranışları ve saldırgan tip ilişkisi (Haghayegh, ve Oreyzi, 2009), uzun süreli evliliklerde kişilik özellikleri (Rosowsky ve diğ., 2012), aleksitimi ve şizoid kişilik bozukluğu (Coolidge ve diğ., 2013) gibi konularda yapılan birçok araştırmada kullanılmıştır.

Bu çalışma, ülkemizde Horney'in teorisiyle ilgili yapılacak görgül araştırmalarda ve klinik ortamlarda bireylerin bu teoriye göre ilişki stratejilerinin dolayısıyla kişilik tiplerinin belirlenmesinde kullanılabilecek bir ölçek olan HCTI'nın Türkçe formunun psikometrik özelliklerinin incelenmesi amacıyla gerçekleştirilmiştir.

2. Yöntem

2.1. Çeviri İşlemi

HCTI'nın Türkçe adaptasyonunu yapmak için F.L. Coolidge'dan gerekli izin ve ölçekle ilgili bilgiler 30 Ocak 2017 tarihinde alınmıştır. Envanterin Türkçe'ye çevirisi bir İngiliz Dili ve Edebiyatı mezunu çevirmen ve İngilizceye hâkim iki psikolog doktor tarafından yapılmıştır. Çeviriler incelendikten sonra orijinal maddeleri en iyi temsil ettiği düşünülen ifadeler seçilmiş ve envantere son şekli verilmiştir. Orijinal metinle karşılaştırmak için geri çeviri işlemi envanteri Türkçeye çevirenler dışında başka bir İngiliz Dili ve Edebiyatı mezunu çevirmen tarafından gerçekleştirilmiştir

2.2. Katılımcılar

Çalışmamızda ulaşılabilirlik-elverişlilik ilkesine göre seçilen toplum örneklemini kullanılmıştır. Uygulamalar Haziran 2017-Mayıs 2018 tarihleri arasında gerçekleştirilmiştir. Uygulamalar yaklaşık 20-30 dakika sürmüştür. Örneklem İstanbul ilinde yaşayan yaş aralığı 18-71 (32.65±12.00) olan 376'sı kadın (% 53,7), 324'ü erkek (% 46,3) olmak üzere toplam 700 kişiden oluşmaktadır. Çalışmaya katılanların 97'si (% 13,9) ilköğretim, 192'si (% 27,4) lise ve 411'i (% 58,7) üniversite ve üstü eğitim almış; 392'si (% 56) bekâr, 282'si (% 40,3) evli, 17'si (% 2,4) eşinden ayrılmış ve 9'unun (% 1,3) ise eşi vefat etmiş; 40'nın (% 5,7) ekonomik durumu düşük, 614'ünün (% 87,7) orta ve 46'sının (% 6,6) yüksektir.

Dört hafta arayla yapılan test-tekrar test uygulaması örneklem grubu Psikoloji Bölümü'nde öğrenim gören 39'u kadın 4'ü erkek olmak üzere toplam 43 gönüllü öğrenciden oluşmaktadır (yaş ortalaması 22.42±2.89).

Yakınsak geçerlik ve yordama geçerliği çalışması için HCTI ile birlikte 126 kişiye Eysenck Kişilik Anketi Gözden Geçirilmiş Kısaltılmış Form (EKA-GGK) ve Kısa Semptom Envanteri (KSE) eş zamanlı ve karışık sırayla uygulanmıştır.

Araştırmanın etik onayı İstanbul Sabahattin Zaim Üniversitesi Etik Kurulu'ndan alınmıştır. Araştırmaya katılan tüm bireyler gönüllülük esasına göre çalışmaya alınmış ve her katılımcıya bilgilendirilmiş onam formu imzalatılmıştır.

2.3. Veri Toplama Araçları

2.3.1. Demografik Bilgiler Formu

Katılımcıların yaş, cinsiyet, ekonomik durum, meslek, eğitim gibi sosyo-demografik özellikleri ile ilgili bilgileri içeren formdur.

2.3.2. Horney-Coolidge Üç Boyut Envanteri (HCTI)

57 maddeden oluşan ve 4'lü likert tipi derecelendirilen envantere Horney'in teorisinde yer alan Uysallık, Saldırganlık ve Kopukluk boyutlarını ölçen her biri 19 maddeden oluşan üç ana ölçek bulunmaktadır. Envanterde bu üç ana ölçeğin her biri için uygulanan açıklayıcı faktör analizi sonucunda elde edilen üçer tane de alt ölçek bulunmaktadır. HCTI'nın öz bildirim, erkek kadın ve

önemli öteki olmak üzere üç formu bulunmaktadır. HCTI'nın orijinal güvenilirlik, geçerlik ve norm çalışması 16 ile 93 yaş arasındaki (Ort.=21.0) 315'i kadın ve 315'i erkek, olmak üzere 630 kişiden oluşan örneklem grubuyla yapılmıştır (Coolidge, 2005). İç tutarlık analizleri sonucunda Cronbach alfa değerleri Uysallık (Compliance) ölçeği için 0.78 (Madde 1, 4, 7, 10, 13, 16, 19, 22, 25, 28, 31, 34, 37, 40, 43, 46, 49, 52, 55), Saldırganlık (Aggression) için 0.83 (Madde 2, 5, 8, 11, 14, 17, 20, 23, 26, 29, 32, 35, 38, 41, 44, 47, 50, 53, 56) ve Kopukluk (Detachment) için 0.82 (Madde 3, 6, 9, 12, 15, 18, 21, 24, 27, 30, 33, 36 (ters), 39, 42, 45, 48, 51, 54, 57) olarak bulunmuştur. 67 kişiye 1 hafta aralıkla yapılan uygulama sonucunda ise test-tekrar test güvenilirlik katsayıları Uysallık ölçeği için 0.92, Saldırganlık için 0.92 ve Kopukluk için 0.91 olarak hesaplanmıştır. (Coolidge ve diğ., 2001; Coolidge, 2005).

Orijinal çalışmada (Coolidge ve diğ., 2001) uygulanan varimax rotasyonlu temel bileşenler faktör analizleri sonucunda her bir ana ölçekte maddelerin özdeğeri 1'in üzerinde beşer faktöre yüklendiği görülmüştür. Fakat üç faktörlü yapının teorik olarak en mantıklı ve psikometrik olarak daha güvenilir olduğu düşünüldüğü için her ana ölçek 3 faktörle sınırlandırılmıştır. **Uysallık** ölçeğinin faktör analizi sonucunda toplam varyansın %31,2'sini açıklayan faktörler; başkalarına yardımda bulunma isteği, sempati, özgecil davranışlar, kendini feda etmeye isteklilik ve cömertlikle alakalı maddelerden oluşan *Özgecilik (Altruism)* (madde 10, 13, 16, 19, 22, 28, 55 varyans yüzdesi=%12 $\alpha=.70$); başkalarıyla güçlü ilişkilere ihtiyaç, başkalarıyla bir arada olma isteği, bir ilişki içinde daha iyi hissetme ve yalnız olmaktansa birileriyle olmaya işaret eden maddelerden oluşan *İlişki İhtiyacı (Need for relationships)* (madde 1, 4, 7, 25, 52 varyans yüzdesi=%11 $\alpha=.71$) ve başkaları için kendi ihtiyaçlarını yok sayma, başına gelen kötü bir olayda suçu kendinde bulma hissi, daha önce özür dileme isteği, başkalarının daha çekici olduğu hissi ve başkalarının düşüncelerinden kaygılanmayla ilişkili maddelerden oluşan *Kendini Alçaltma (Self-Abasement)* (madde 31, 34, 37, 40, 43, 46, 49 varyans yüzdesi=%9 $\alpha=.65$) olarak adlandırılan faktörlerdir. **Saldırganlık** ölçeği faktör analizinde toplam varyansın %32,6'sini açıklayan faktörler şunlardır: dünyanın ve diğer insanların kötü niyetli olduğu düşünceleri, hayatın bir mücadele olduğuna dair görüşler, etrafta çok fazla akılsız insan olması, dilencilere karşı öfke, insanları güvenilmez bulma ve ilerleyebilmek için başkalarını kullanma ihtiyacına dair maddelerden oluşan *Kötü Niyet (Malevolence)* (madde 2, 5, 20, 23, 35, 41, 44, 50, 56 varyans yüzdesi=%14 $\alpha=.78$); gücü elinde tutma hissinden alınan zevk, emreden olma isteği, başkalarını zekâ ile alt etmekten ve iyi bir tartışmadan zevk almak gibi durumlara işaret eden maddelerden oluşan *Güç İsteği (Power)* (madde 8, 14, 17, 29 varyans yüzdesi = %10 $\alpha=.75$) ve sadece en güçlünün hayatta kalacağı düşüncesi, önce kendini kurtarma, cesaretini test etme, kendini çekinmesiz ve cesur görme, çocuklara sertliğin öğretilmesi gerektiği ve insanın doğasının saldırgan olduğu düşünceleriyle alakalı maddelerden oluşan *Serlik (Strength)* (madde 11, 26, 32, 38, 47, 53 varyans yüzdesi=%9 $\alpha=.64$). Son olarak, **Kopukluk** ölçeği faktör analizinde toplam varyansın %32,3'ünü açıklayan yalnız olmayı tercih etme ve yalnızken daha iyi olma hissi, başkalarına ihtiyaç duymama, yalnız çalışma, yalnız yeme, yalnız uyuma isteği ve kişinin başka kimse olmadan da yaşayabileceği hissiyle alakalı *Yalnızlık İhtiyacı (Need for Aloneness)* (madde 3, 6, 12, 18, 21, 24, 36 (ters), 51 varyans yüzdesi=%17 $\alpha=.78$); kişilerarası düşünce, tavsiye, soru, çatışmalardan kaçma ve karşı koyma, uzun süreli zorunluluklardan kaçınma, başkalarının kişiyi kendi etkileri altına almak istemesine kırılma gibi durumlara işaret eden *Kaçınma (Avoidance)* (madde 27, 33, 39, 42, 48, 54 varyans yüzdesi=%11 $\alpha=.56$) ve kişinin kendine yeterliliği, kendini başka kimseye muhtaç olmadan yaşayabilir görme, bağımsız yaşama zevki, arkadaşlar ya da aile olmadan yaşayabilme ve çocuklara kendine yetebilmenin öğretilmesi gerektiği düşüncesine ilişkin *Öz-Yeterlilik (Self-Sufficiency)* (madde 9, 15, 30, 45, 57 varyans yüzdesi = %5 $\alpha=.62$) faktörleri tespit edilmiştir.

HCTI'nın yordama geçerliliği için kişilik bozukluklarının Horney'in üç kişilik boyutunun kombinasyonlarıyla nasıl tahmin edilebileceğini belirlemek için HCTI Coolidge Axis II Envanteriyile

(CATI; Coolidge, 1993) birlikte kullanılmıştır (Coolidge ve diğ., 2001). Analiz sonucunda CATI kişilik bozukluğu (KB) alt ölçeklerinden 5'inin HCTI Uysallık ölçeği ile önemli derecede korelasyon içinde olduğu tespit edilmiştir. CATI'da bulunan 14 KB alt ölçeğinin tamamı HCTI Saldırganlık ölçeği ile anlamlı derecede korelasyon gösterirken 13'ü HCTI Kopukluk ölçeği ile korelasyon göstermiştir. Sonuç olarak, HCTI'nin üç ana ölçeği ve bunların alt ölçeklerinin kişilik bozukluklarını yordadığı tespit edilmiştir.

HCTI ölçek ortalamalarının cinsiyete göre farklılaşıp farklılaşmadığını tespit etmek için yapılan analiz sonucunda ise Saldırganlık ve Kopukluk ölçeklerindeki ortalama puanların erkek grup, Uysallık ölçeğinde ise ortalama puanların kadın grup lehine anlamlı derecede yüksek olduğu görülmüştür (Coolidge ve diğ., 2001; Coolidge 2005).

2.3.3. Gözden geçirilmiş Eysenck Kişilik Anketi-Kısaltılmış Formu (EKA-GGK)

24 maddeden oluşan ve evet/hayır olarak cevaplandırılan EKA-GGK dışa dönüklük, nörotisizm, psikotisizm ve yalan olmak üzere her birinde 6 madde olan dört boyutu içermektedir. Francis ve arkadaşları (1992) tarafından oluşturulan anketin Türkçe geçerlik ve güvenilirlik çalışması Karancı, Dirik ve Yorulmaz (2007) tarafından 756 üniversite öğrencisinden oluşan bir örnekleme gerçekleştirilmiştir. EKA-GGK'nın test-tekrar test güvenilirlik çalışması 2,5 hafta arayla 21 üniversite son sınıf öğrencisi üzerinde yapılmıştır. Ölçeğin iç tutarlılık katsayıları nörotisizm, dışa dönüklük, psikotisizm ve yalan boyutları için sırasıyla 0.78, 0.65, 0.42, 0.64 ve test-tekrar test tutarlılığı ise yine sırasıyla 0.84, 0.82, 0.69 ve 0.69 olarak bulunmuştur.

2.3.4. Kısa Semptom Envanteri (KSE)

Ergen ve yetişkinlerde çeşitli psikolojik belirtileri taramak amacıyla Derogatis tarafından 1992'de geliştirilen ve 0-4 arası ("hiç" ve "çok fazla") puanlanan Likert tipi bir kendini değerlendirme ölçeği olan KSE, 53 maddeden oluşmaktadır. Ölçekten alınan toplam puanların yüksekliği bireyin semptomlarının şiddetini göstermektedir. KSE, somatizasyon, obsesif-kompulsif bozukluk, depresyon, kişilerarası duyarlılık, hostilite, anksiyete bozukluğu, fobik paranoid düşünceler, anksiyete, psikotizm ve ek maddeler olmak üzere 10 alt ölçek ve belirti toplamı indeksi, rahatsızlık ciddiyeti indeksi, ve semptom rahatsızlık indeksi olmak üzere 3 global indeksten oluşur. KSE'nin Türkiye uyarlaması iki ayrı çalışma ile gerçekleştirilmiştir (Şahin ve Durak, 1994; Şahin, Batıgün ve Uğurtaş, 2002). KSE'nin yetişkin örneklemindeki iç tutarlılık katsayıları 0.75 ila 0.87; ergen örneklemindeki iç tutarlılık katsayıları ise 0.70 ile 0.88 arasındadır.

3. Verilerin Analizi

HCTI'nin üç ana ölçeği ve bunların alt ölçeklerinin güvenilirlik analizi kapsamında iç tutarlılık katsayılarını belirlemek için Cronbach Alfa değerleri hesaplanmıştır. Cinsiyete göre alt ölçek ortalama puanları arasındaki farklılıkları incelemek için bağımsız örneklemler için t testi yapılmıştır. Ancak bu işlemi yaparken örnekleme grubumuzun 700 kişilik büyük bir örnekleme grubundan oluşması nedeniyle küçük farklılıkların anlamlı çıkma olasılığına karşı anlamlılık seviyesi 0.05 yerine 0.01 olarak tercih edilmiştir.

Test-tekrar test güvenilirliği ve yakınsak geçerlik analizi için Pearson momentler çarpımı korelasyon katsayısı analizi yapılmıştır. Yordama geçerliliği analizinde HCTI ölçekleri (Uysallık, Saldırganlık ve Kopukluk) bağımsız değişken KSE alt ölçekleri ise bağımlı değişken olarak değerlendirilmiş Adımsal (stepwise) Doğrusal Çoklu Regresyon analizi uygulanmıştır.

Ölçme aracı uyarlama çalışmalarında açıklayıcı faktör analizi (AFA) yerine orijinal çalışmadaki modelin hedef kültürde doğrulanıp doğrulanmadığını test etmek için doğrulayıcı faktör analizi (DFA) yapılması gerekmektedir (Çokluk, Şekercioğlu ve Büyüköztürk, 2010; Seçer, 2015). Bu nedenle çalışmamızda HCTI ana ölçeklerinin orijinal faktör yapılarının Türk kültüründeki model uyumu doğrulayıcı faktör analizi ile incelenmiştir. Her bir ölçek için yapılan DFA'da önsel bir

modelin ve önerilen teorinin verilere ne kadar uyduğunun en temel göstergesi olan (Hooper, Coughlan ve Mullen, 2008) mutlak uyum indeksleri hesaplanmıştır. Doğrulamalı Faktör Analizi'nde ölçeklerdeki faktörlerin uygunluğu için χ^2/df 'nin (ki kare değerinin serbestlik derecesine oranı) kabul edilebilir oran olan 5'ten; RMR (Root Mean Square Residual-Ortalama Hataların karekökü), SRMR (Standardized Root Mean Square Residual-Standardlaştırılmış Ortalama Hataların karekökü) ve RMSEA (Root Mean Square Error of Approximation-Yaklaşık Hataların Ortalama Karekökü) değerlerinin 0.08'den küçük; uyum iyiliği indekslerinden GFI (Goodness of fit index-İyilik Uyum İndeksi) ve AGFI (Adjusted Goodness of Fit Index- Düzeltilmiş İyilik Uyum İndeksi) için kabul edilebilir uyum değeri olan 0.90'dan (Şimşek, 2007; Marsh ve diğ., 2006) büyük olup olmadıkları analiz edilmiştir.

İstatistiksel analizler için SPSS v22.0 ve AMOS v22.0 programları kullanılmıştır.

4. Bulgular

4.1. Güvenilirlik Çalışması Bulguları

HCTI'nın Uysallık, Saldırganlık ve Kopukluk ölçekleri ve bu ölçeklerin alt ölçekleri için yapılan iç tutarlılık analizinde madde-toplam puan korelasyonları negatif veya 0.20'nin altında olan maddelerin ölçeklerden çıkarılması işlemi sonucunda Uysallık ve bu ölçeğin alt ölçekleri olan Özgecilik, İlişki İhtiyacı ve Kendini Alçaltma ölçeklerinden çıkarılan madde olmamıştır. Bu ölçekler için Cronbach alfa katsayıları sırasıyla 0.74, 0.69, 0.57 ve 0.56 olarak hesaplanmıştır.

Tablo 1. HCTI alt ölçekleri madde sayısı, güvenilirlik katsayıları, ortalama ve standart sapmaları, tekrar test katsayıları ve cinsiyet gruplarının karşılaştırma sonuçları

Ölçekler	Madde sayısı	α	Tüm Grup	Test-tekrar	Kadın	Erkek	t
			(s=700)	test (s=43)	(s=376)	(s=324)	
			Ort.± SS	r	Ort.± SS	Ort.± SS	
Uysallık	19	0,74	52,08±6,95	79*	52,22±6,61	51,92±7,34	0,565
Özgecilik	7	0,69	22,01±3,47	73*	22,17±3,41	21,83±3,54	1,282
İlişki İhtiyacı	5	0,57	14,32±2,65	72*	14,29±2,67	14,34±2,62	0,247
Kendini Alçaltma	7	0,56	15,75±3,35	76*	15,76±3,23	15,75±3,48	0,042
Saldırganlık	17	0,75	47,04±7,31	86*	46,27±6,97	47,93±7,60	3,010*
Kötü Niyet	7	0,66	19,04±3,47	80*	18,97±3,49	19,13±3,46	0,587
Güç İsteği	4	0,51	9,96±2,41	74*	9,79±2,38	10,16±2,43	2,036
Sertlik	6	0,50	13,80±2,93	78*	13,36±2,79	14,31±30,1	4,320*
Kopukluk	17	0,75	36,04±6,85	79*	35,19±6,82	37,02±6,78	3,550*
Yalnızlık ihtiyacı	8	0,61	16,51±3,63	78*	16,15±3,54	16,93±3,70	2,840*
Kaçınma	5	0,48	10,22±2,59	85*	9,93±2,52	10,55±2,63	3,207*
Öz-Yeterlilik	4	0,56	9,31±2,50	68*	9,12±2,52	9,54±2,40	2,260

* p<0,01

Saldırganlık ve alt ölçekleri için yapılan analizde Saldırganlık ölçeğinden ve Kötü niyet alt ölçeğinden 20. ve 35. madde çıkarılmıştır. Saldırganlık ve Kötü Niyet, Güç İsteği ve Sertlik ölçeklerinin Cronbach alfa katsayıları sırasıyla 0.75, 0.66, 0.51 ve 0.50'dir. Kopukluk alt ölçeklerinden Kaçınma alt ölçeğinden 54. madde, Öz-Yeterlilik alt ölçeğinden 57. madde çıkarılmıştır. İç tutarlılık analizi sonucuna göre Kopukluk ölçeğinin Cronbach alfa katsayısının 0.75 olduğu tespit edilmiştir. Yalnızlığa İhtiyaç, Kaçınma ve Öz-Yeterlilik alt ölçeklerinin güvenilirlik katsayıları ise sırasıyla 0.61, 0.48 ve 0.56'dir. Sonuç olarak Uysallık ölçeğinde madde sayısı değişmezken (19 madde), Saldırganlık ve Kopukluk ölçeklerinden 2'şer madde değerlendirme dışında kalarak bu ölçeklerde 17'şer madde kalmıştır. Ölçeklerin ortalama ve standart sapma puanları Tablo 1'de verilmiştir.

Test-tekrar test analizinde en düşük korelasyon katsayısı Öz-Yeterlilik alt ölçeğinde (0.68) en yüksek korelasyon katsayısı ise Saldırganlık ölçeğinde (0.86) bulunmuştur. Diğer alt ölçekler için bulunan korelasyon katsayıları Tablo 1'de sunulmuştur. Tüm korelasyon katsayıları 0.01 anlamlılık seviyesindedir.

4.2. Geçerlik Çalışması Bulguları

Orijinal çalışmadaki üç ana ölçek için önerilen modellere yönelik yapılan doğrulayıcı faktör analizi sonuçlarında, Uysallık ölçeği için $\chi^2/df=4.04$, GFI=0.92, RMR=0.06, RMSEA=0.07, SRMR=0.07, AGFI değeri 0.89 bulunmuş aynı faktörde yer alan 46. ve 49. maddeler arasında modifikasyon yapıldıktan sonra bu değer kabul edilebilir sınır olan 0.90'a çıkmıştır. Saldırganlık ölçeği için $\chi^2/df=3.50$, GFI=0.93, AGFI=0.91, RMR=0.04, RMSEA=0.06, SRMR=0.05 iken Kopukluk ölçeği için $\chi^2/df=3.87$, GFI=0.93, AGFI=0.90, RMR=0.05, RMSEA=0.06 ve SRMR=0.06 olarak hesaplanmıştır. Elde edilen tüm uyum iyiliği indeksleri, her üç ölçek için önerilen modellerin uyum kriterlerini karşıladığını göstermektedir (Tablo 2).

Tablo 2. HCTI ölçekleri doğrulayıcı faktör analizi uyum iyiliği indeksleri sonuçları

Uyum İndeksleri	Sınır Değerler	Uysallık	Saldırganlık	Kopukluk
χ^2 (Chi-Square)	-	598,48*	402,38*	448,57*
df	-	148	153	116
χ^2/df (Chi-Square /df)	≤ 5	4,04	3,50	3,87
GFI	$>,90$,92	,93	,93
AGFI	$>,90$,90	,91	,90
RMR	$\leq,08$,06	,04	,05
RMSEA	$\leq,08$,07	,06	,06
SRMR	$\leq,08$,07	,05	,06

*p<0.001

Yakınsak geçerlik analizi kapsamında HCTI ana ve alt ölçeklerinin EKA-GGK alt ölçekleri arasında yapılan korelasyon analizleri sonucunda Uysallık ölçeği, Nörotisizm alt ölçeği ile 0.20 (p<0.05), Psikotisizm alt ölçeği ile -0.27 (p<0.01) ve Yalan alt ölçeğiyle 0.26 (p<0.01); Saldırganlık ölçeği, Nörotisizm alt ölçeği ile 0.36 (p<0.01), Psikotisizm alt ölçeği ile 0.28 (p<0.01) ve Yalan alt ölçeğiyle -0.28 (p<0.01); Kopukluk ölçeği, Dışadönüklük alt ölçeği ile -0.29 (p<0.01), Nörotisizm alt ölçeği ile 0.23 (p<0.01) ve Psikotisizm alt ölçeği ile 0.18 (p<0.05) korelasyon katsayısı göstermiştir. HCTI'nın diğer alt ölçekleri ile EKA-GGK alt ölçekleri arasındaki korelasyon katsayıları Tablo 3'te yer almaktadır.

Tablo 3. HCTI ve EKA-GGK alt ölçekleri yakınsak geçerlik korelasyon katsayıları (N=126)

	Dışadönüklük	Nörotisizm	Psikotisizm	Yalan
Uysallık	,10	,20*	-,27**	,26**
Özgecilik	,07	,09	-,37**	,33**
İlişki İhtiyacı	,39**	,06	-,14	,22*
Kendini Alçaltma	-,19*	,27**	-,06	,03
Saldırganlık	,01	,36**	,28**	-,28**
Kötü Niyet	-,04	,39**	,13	-,18*
Güç İsteği	,00	,15	,29**	-,32**
Sertlik	,07	,27**	,29**	-,22*
Kopukluk	-,29**	,23**	,18*	-,11
Yalnızlık ihtiyacı	-,34**	,14	,09	-,07
Kaçınma	-,18*	,31**	,10	-,06
Öz-Yeterlilik	-,14	,14	,25**	-,15

* p< 0.05 ** p< 0.01

Yordama geçerliliği için psikolojik bozukluk belirtilerinin HCTI boyutları tarafından ne düzeyde yordanabildiğini tespit etmek amacıyla HCTI ile birlikte KSE uygulanmıştır. Uysallık, Saldırganlık ve Kopukluk puanlarının bağımsız değişken, KSE alt ölçek puanlarının ise bağımlı değişken olarak belirlendiği çoklu regresyon analizi sonuçlarına göre, obsesif kompulsif belirtiler %6 oranında uysallık ve %14 oranında saldırganlık (toplam %19 $F_{(2,122)}=14.83$ $p<.001$); kişilerarası duyarlılık %11 oranında uysallık ve %7 oranında saldırganlık (toplam %18 $F_{(2,122)}=14.24$ $p<.001$); depresyon %15 oranında saldırganlık ve %4 oranında kopukluk (toplam %19 $F_{(2,122)}=25.72$ $p<.001$); psikotizm %17 oranında saldırganlık ve %4 oranında kopukluk (toplam %21 $F_{(1,123)}=16.68$ $p<.001$); fobik anksiyete %6 oranında kopukluk ($F_{(1,123)}=7.38$ $p<.01$); somatizasyon %5 ($F_{(1,123)}=7.06$ $p<.01$), anksiyete %17 ($F_{(1,123)}=25.72$ $p<.001$), öfke-düşmanlık %38 ($F_{(1,123)}=75.69$ $p<.001$) ve paranoid düşünce %31 ($F_{(1,123)}=54.90$ $p<.001$) oranlarında saldırganlık boyutu tarafından anlamlı derecede yordanmaktadır (Tablo 4).

Tablo 4. Uysallık, Saldırganlık ve Kopukluk Boyutlarının Psikolojik Belirtileri Yordama Gücüne Yönelik Yapılan Regresyon Analizi Sonuçları

	Yordayıcı Değişkenler													
	Uysallık				Saldırganlık				Kopukluk					
	R	R ²	Düz. R ²	B	R	R ²	Düz. R ²	B	R	R ²	Düz. R ²	B	ΔR ²	F
Somatizasyon					,22	,05	,05	,232					,05	7,06*
Obs.Komp. Belirtiler	,26	,06	,05	,248	,37	,14	,13	,322					,19	14,83**
Kişilerarası Duyarlılık	,33	,11	,11	,288	,26	,07	,07	,277					,18	14,24**
Depresyon					,38	,15	,14	,292	,22	,04	,04	,222	,19	14,22**
Anksiyete					,41	,17	,17	,414					,17	25,72**
Öfke-Düşmanlık					,62	,38	,37	,616					,38	75,69**
Fobik Anksiyete									,25	,06	,05	,241	,06	7,68*
Paranoid Düşünce					,56	,31	,30	,554					,31	54,90**
Psikotizm					,42	,17	,17	,334	,20	,04	,03	,210	,21	16,68**

* $p<0,01$ ** $p<0,001$

4.3. Cinsiyet Etkisi Bulguları

Kadın ve erkek katılımcıların HCTI ana ve alt ölçek ortalama puanlarının karşılaştırıldığı t testi analizleri sonucunda, Saldırganlık ($t_{(698)}=3.01$, $p<.01$), Sertlik ($t_{(698)}=4.32$, $p<.01$), Kopukluk ($t_{(698)}=3.55$, $p<.01$), Yalnızlık İhtiyacı ($t_{(698)}=2.84$, $p<.01$) ve Kaçınma ölçeklerinin ($t_{(698)}=3.21$, $p<.01$) ortalama puanları erkek grup lehine anlamlı seviyede yüksek bulunmuştur. Uysallık, Özgecilik, İlişki İhtiyacı, Kendini Alçaltma, Kötü Niyet, Güç İsteği ve Öz-Yeterlilik ölçekleri ortalama puanları cinsiyet grupları arasında anlamlı seviyede bir fark göstermemiştir (Tablo 1).

5. Tartışma

Bu çalışmada Horney'in kişilik teorisinde formüle ettiği kişilik boyutlarının ölçülmesi amacıyla geliştirilen HCTI'nın (Horney-Coolidge Üç Boyutlu Envanter) Türkçe formunun psikometrik özellikleri Türk toplum örneğinde incelenmiştir.

Güvenilirlik çalışmaları kapsamında HCTI'nın üç ana ölçeğine ve bu ana ölçeklerin alt ölçeklerine uygulanan iç tutarlılık analizleri sonucunda Saldırganlık ve Kopukluk ölçeklerinden 2'şer madde madde-toplam puan korelasyonları düşük olduğu için çıkarılmıştır. Bu işlem sonrasında her üç ana ölçeğin de güvenilirlik katsayıları orijinal çalışmada olduğu gibi (Coolidge ve diğ., 2001, 2005) kişilik ölçekleri için beklenen alt sınır olan 0,70'in (Büyüköztürk, 2003) üzerinde bulunmuştur. Uysallık, Saldırganlık ve Kopukluk ölçekleri için Cronbach alfa katsayıları sırasıyla

0.74, 0.75 ve 0.75'tir. Bu ölçeklerin alt ölçeklerinde ise Cronbach alfa katsayıları en düşük Kaçınma ölçeği için 0.48, en yüksek Özgecilik ölçeği için 0.69 olarak hesaplanmıştır. Bu sonuçlar, HCTI kullanılırken öncelikli olarak ana ölçeklerin toplam puanlarının alt ölçeklere nazaran güvenilir sonuçlar sağlayacağını göstermektedir. Bununla birlikte bireysel uygulamalarda alt ölçeklerin kişi hakkında ipuçları elde etmek için kullanılabileceğini söylenebilir. Test- tekrar test çalışması, orijinal çalışmadan (1 hafta) daha uzun ve daha uygun (Büyüköztürk, 2003) bir aralıkla (4 hafta) yapılmış analiz sonucunda, ana ölçeklerde korelasyon katsayılarının 0.79-0.86, alt ölçeklerde ise 0.68-0.85 arasında olduğu (tüm ölçekler için 0.01) görülmüştür. Bu sonuçlar, HCTI'nın zamana bağlı olarak kararlı ölçümler yapabildiğinin kanıtıdır.

Yapı geçerliliği çerçevesinde uygulanan DFA'da tüm uyum iyiliği indeks değerleri (χ^2/df , GFI, AGFI, RMR, SRMR ve RMSEA) uyum kriterleri için beklenen değerlerin üzerinde bulunmuştur. Bu sonuçlara göre orijinal çalışmada Uysallık, Saldırganlık ve Kopukluk ölçekleri için önerilen modeller çalışmamızda doğrulanmıştır.

Yakınsak geçerlik için HCTI ana ve alt ölçekleriyle Eysenck'in kişilik teorisine göre geliştirilen EKA-GGK'nin Dışadönüklük, Nörotisizm, Psikotisizm ve Yalan alt ölçekleri arasında korelasyon analizleri yapılmıştır. Analiz sonuçlarında Dışadönüklük ile Kopukluk arasında negatif ilişki görülürken Uysallık ve Saldırganlıkla ilişki bulunamamıştır. Fakat Uysallık ölçeğinin alt ölçeklerinden İlişki İhtiyacı Dışadönüklükle pozitif, Kendini Alçaltmayla negatif yönde ilişki içindedir. Bu durum uysalların ilişki ihtiyacı baskın olanlarının daha dışadönük, kendini alçaltma özelliği baskın olanlarının ise daha içedönük özellikler sergiliyor olabileceğini göstermektedir. Saldırganlığın dışadönüklükle ilişkisiz olması ise Horney'in saldırgan tiplerin korkusuz görünseler ve çekingenlik belirtisi göstermeseler de duygu gösterme, arkadaşlık kurma, aşk, sempati gösterme ve empati kurma gibi alanlarda çekingen oldukları fikriyle uyuşmaktadır. Eysenck'in (1965) tipik içedönüklerin sessiz, kapanık, insanlarla ilişki kurmayı tercih etmeyen, kendini açmayan, heyecandan hoşlanmayan, sakin, telaşsız bir hayat tarzını seven, duygularını kontrol altında tutan özelliklere sahip oldukları iddiası açısından değerlendirildiğinde Kopukluk ölçeğiyle Dışadönüklük ölçeğinin negatif yönde korelasyon göstermesi tutarlı bir sonuçtur. Analiz sonuçlarına göre, Nörotisizm alt ölçeğiyle HCTI'nın üç ana ölçeğinin de pozitif yönde ve anlamlı seviyede korelasyon göstermesi HCTI'nın nevrotik eğilimleri ölçebildiğine dair önemli bir kanıttır. Analizlerimizdeki bir diğer sonuca göre, Psikotisizm alt ölçeğiyle Uysallık negatif yönde, Saldırganlık ve Kopukluk pozitif yönde anlamlı ilişki göstermektedir. Bu durum, Psikotisizm ölçeğinden yüksek puan alan kişilerin yalnız, tek başına, başkalarını umursamayan ve insanlara aldırış etmeyen, bazen acımasız, zalim ve insanlıktan uzak davranışlarda bulunan, dik kafalı, duygusuz, soğuk ve mesafeli, düşmanca davranan, başkalarını aptal yerine koymaktan ve sınırlandırmaktan hoşlanan özelliklere sahip olmaları (Eysenck ve Eysenck, 1975) ile uyumludur. Psikotisizmle HCTI ana ölçekleri arasında elde ettiğimiz bulgular Shatz'ın (2004) Horney'in teorisine Eysenck'in teorisi arasındaki ilişkileri araştırdığı çalışmasındaki bulgularıyla da birebir örtüşmektedir. Yalan alt ölçeği "sahte görünüm" verme çabasında olan katılımcıların tespit edilmesinin yanı sıra kişilikte devamlılık gösteren "sosyal naivete (saflık)" olarak adlandırılabilir bir faktörü de ölçmektedir (Cantez, 1984). Bu noktada yalan alt ölçeğinin bu özelliğinden dolayı aşırı uyum çabasıyla ilişkili olan Uysallık ölçeği ile pozitif korelasyon göstermesi beklenen bir sonuçtur. Saldırganlık ölçeğiyle yalan ölçeği arasındaki negatif korelasyon ise yalan ölçeğinde yer alan ve "evet" cevabı verildiği zaman ölçek puanını düşüren başkalarını kullanmak, hile yapmak, suçu başkasına atmak gibi soru içeriklerinden kaynaklı olabilir. Kopuk tipler ise ne uyum çabası içindedirler ne de hile yapmak ve başkasını kullanmak gibi özelliklere sahiptirler, bu nedenle kopukluk ölçeği ile yalan ölçeği arasında ilişki bulunamamıştır. Sonuç olarak, HCTI ana ölçekleriyle EKA-GGK alt ölçekleri arasında elde edilen korelasyon katsayıları, yakınsak geçerlik açısından güçlü kanıtlar sunmaktadır.

Horney'in bireyin gelişiminin engellenmesinin patolojiye ve nevrotik eğilimlere yol açtığı varsayımından yola çıkarak çalışmamızda yordama geçerliliği kapsamında Horney'in teorisindeki üç kişilik boyutunun psikolojik bozukluk belirtilerini ne düzeyde yordadığı analiz edilmiştir. Bu amaçla katılımcılara HCTI ve KSE uygulanarak kişilik boyutları bağımsız değişken, psikolojik belirtiler ise bağımlı değişken olarak regresyon analizine tabi tutulmuştur. Analiz sonuçlarına göre somatizasyon, anksiyete, öfke-düşmanlık ve paranoid düşünce belirtileri saldırganlık tarafından; obsesif kompulsif ve kişilerarası duyarlılık belirtileri uysallık ve saldırganlık; depresyon ve psikotizm belirtileri saldırganlık ve kopukluk; fobik anksiyete belirtileri ise kopukluk boyutu tarafından anlamlı derecede yordandığı görülmüştür. Bu sonuçlar fobik anksiyete dışında diğer psikolojik rahatsızlık belirtileri yordayan ortak bağımsız değişkenin saldırganlık boyutu olduğunu göstermektedir. Uysallık veya kopukluk boyutları ise saldırganlık boyutuna psikolojik rahatsızlık türüne göre farklı oranlarda eşlik etmektedir. Saldırganlık boyutu ile fobik anksiyete arasındaki korelasyon değerine bakıldığında bu değer anlamlı seviyede ($0.20 < p < 0.05$) olmasına rağmen saldırganlık boyutunun anlamlı seviyede bir yordama gücü göstermediği görülmüştür. Ancak bu anlamlı seviyedeki korelasyon katsayısına dayanarak fobik anksiyete ile saldırganlık boyutu arasında bir ilişkinin varlığından söz edilebilir. Orijinal çalışmada (Coolidge ve diğ., 2001) kişilik bozukluğu ile ilgili yapılan yordama geçerliliği analizinde de tüm kişilik bozuklukları için ortak yordayıcı değişken saldırganlık boyutu iken uysallık veya kopukluk boyutları KB türüne göre bu boyuta farklı oranlarda eşlik etmektedir. Orijinal çalışmada KB'lerin ve bizim çalışmamızda da psikolojik bozukluk belirtilerinin ortak yordayıcısının saldırganlık boyutunun olması, Horney'in (1945) nevrotik eğilimlerin altında bastırılmış "temel düşmanlık" duygusunun yattığı varsayımını doğrulamaktadır. Aynı zamanda yakınsak geçerlik için uygulanan EKA-GGK'nın saldırganlık boyutunun Nörotisizm ve Psikotisizm ölçekleriyle Uysallık ve Kopukluk boyutlarına nazaran göreceli bir şekilde daha yüksek bir korelasyon katsayısına sahip olması da bu fikri destekler niteliktedir. Bu çalışmada ve orijinal çalışmada yordama geçerliliği analizlerinden elde edilen sonuçlar, terapiye çeşitli psikolojik şikâyetlerle başvuran kişilerin Uysallık, Saldırganlık ve Kopukluk boyutları açısından değerlendirilmelerinin yararlı olacağını ve bu değerlendirmede HCTI'nin önemli katkı sağlayacağını göstermektedir. Sonuç olarak, çalışmamızdaki yordama geçerliliği analiz sonuçları, HCTI ölçeklerinin psikolojik bozukluk belirtilerini tahmin etmede katkı sağlayabilecek özelliklere sahip olduğunu göstermektedir.

Cinsiyet gruplarının HCTI ölçek ortalamalarının karşılaştırılması sonucunda orijinal çalışmayla benzer bir şekilde saldırganlık ve kopukluk ölçek ortalamaları erkek grup lehine anlamlı derecede yüksek bulunmuştur. Uysallık ölçeği ortalamalarının cinsiyet gruplarına göre karşılaştırılması sonucunda ise orijinal çalışmadan farklı olarak cinsiyet grupları arasında anlamlı derecede fark bulunmamıştır. Orijinal çalışmada bu ölçeğin ortalama puanları kadın grup lehine yüksek bulunmuştur. Elde ettiğimiz bu sonuçlar yakınsak geçerlik analiz sonuçlarıyla birlikte değerlendirildiğinde, psikotisizmle anlamlı derecede pozitif korelasyon gösteren saldırganlık ve kopukluk puanlarının erkeklerde anlamlı derecede yüksek çıkması beklenen bir durumdur. Çünkü Eysenck (1990) teorisinde psikotisizmin fizyolojik temelini testosteron hormonları ile açıklamakta ve erkeklerin psikotisizme daha yatkın olduklarını belirtmektedir. Ancak yine de saldırganlık ve kopukluk boyutlarındaki cinsiyet farkını sadece fizyolojik temellere bağlamanın yeterli bir açıklama olmadığını kültürel faktörlerin de cinsiyet rollerini belirleyen önemli bir etken olduğunu göz ardı etmemek gerekir. Bu noktada çalışmamızda orijinal çalışmadan farklı bir şekilde uysallık boyutunda cinsiyet grupları arasında anlamlı bir farkın çıkmaması kültürün cinsiyet rolüne etkisiyle açıklanabilir. Cinsiyet gruplarıyla ilgili elde ettiğimiz sonuçlar, HCTI uygulamalarında değerlendirmelerin orijinal çalışmada olduğu gibi cinsiyet normlarına göre yapılması gerektiğini göstermektedir.

Çalışmamızın en önemli kısıtlılığı klinik bir örnekleme uygulaması yapılmamış olmasıdır. Çeşitli klinik örneklemelerde HCTI ile ilgili yapılacak çalışmaların ayırt edici geçerlik başta olmak üzere diğer psikometrik özelliklerle ilgili önemli kanıtlar sağlaması mümkündür. Çalışmamızın farklı sosyo-demografik özelliklere sahip geniş bir toplum örnekleminde yapılmış olması ise ölçekle ilgili elde edilen sonuçların güvenilirliği açısından önemli bir avantajdır.

Çalışmamızda güvenilirlik ve geçerlik analizleri sonucunda elde ettiğimiz bulgular HCTI'nın güçlü psikometrik özelliklere sahip olduğunu ve Horney'in teorisiyle ilgili araştırmalarda ve klinik alanda kullanılabilecek bir ölçüm aracı olduğunu göstermektedir. Aynı zamanda HCTI her ne kadar psikanalitik yaklaşım referanslı bir ölçek olsa da, ölçeğin kişilerin kendileri ve diğerleri hakkındaki algıları ve kişilerarası ilişkilerindeki baskın stratejileri hakkında bilgi vermesi açısından farklı yaklaşımları benimseyen klinisyenlere de katkı sağlaması mümkündür.

Teşekkür: Veri toplama aşamasındaki yardımlarından dolayı İstanbul Sabahattin Zaim Üniversitesi Psikoloji Bölümü ve Sağlık Bilimleri Üniversitesi öğrencilerine teşekkür ederiz.

KAYNAKÇA

- Aydın, S., Ceylan, H. H., & Aydın, E. (2014). A Research on Reference Behavior Trend According to Horney's Personality Types. *Procedia-Social and Behavioral Sciences*, 148, 680-685.
- Cantez, E. (1984). Türkiye'de Kullanılan Bazı Testlerin Uygulamalarından Elde Edilen Sonuçlar. *Psikoloji Çalışmaları/Studies in Psychology*, 14, 53-63.
- Coolidge, F. L. (1993). Coolidge Axis II Inventory: Manual. *Colorado Springs, CO: Author*.
- Coolidge, F. L. (2005). Horney-Coolidge Tridimensional Inventory: Manual. *Colorado Springs, CO: Author*.
- Coolidge, F. L., Estey, A. J., Segal, D. L., & Marle, P. D. (2013). Are alexithymia and schizoid personality disorder synonymous diagnoses?. *Comprehensive psychiatry*, 54(2), 141-148.
- Coolidge, F. L., Segal, D. L., Benight, C. C., & Danielian, J. (2004). The predictive power of Horney's psychoanalytic approach: An empirical study. *The American Journal of Psychoanalysis*, 64(4), 363-374.
- Coolidge, F. L., Segal, D. L., Cahill, B. S., & Archuleta, J. L. (2008). A new five factor model of psychopathology: Preliminary psychometric characteristics of the five-dimensional personality test (5DPT). *Personality and Individual Differences*, 44(6), 1326-1334.
- Coolidge, F.L., Segal, D.L., Estey, A.J., & Neuzil, P. J. (2011). Preliminary psychometric properties of a measure of Karen Horney's Tridimensional theory in children and adolescents. *Journal of clinical psychology*, 67(4), 383-390.
- Coolidge, F. L., Segal, D. L., Estey, A. J., Spinath, F. M., Hahn, E., & Gottschling, J. (2015). Heritability Estimates of Karen Horney's Core Neurotic Trends in a Young Adult Twin Sample. *Psychology*, 6(15), 2013.
- Çokluk, Ö., Şekercioğlu, G., & Büyüköztürk, Ş. (2010). Çok değişkenli istatistik SPSS ve LISREL uygulamaları (Birinci baskı). *Ankara: Pegem Akademi Yayınları*.
- Derogatis, L. R. (1992). The brief symptom inventory (BSI): administration, scoring & procedures manual-II. *Clinical Psychometric Research*.
- DeRosis, H.A., & Pellegrino, V.Y. (1976). The book of hope: How women can overcome depression. *New York: MacMillan Publishing Co*.

- Eysenck, H. J., Eysenck, S. B. G.: 1975 *Manual of the Eysenck personality questionnaire.*, London: Hodder and Stoughton.
- Eysenck, H. J. (1965). Fact and fiction in psychology (Vol. 696). *Penguin*.
- Eysenck, H.J. (1990). "Biological dimension of personality", Ed. Pervin, L.A., *Handbook of Personality Theory and Research*, 244-276, *The Guilford Press, New York*
- Feist, J., Feist, G.J. (2008). *Theories of personality. Seventh Edition, McGraw-Hill Companies, Inc.*
- Geçtan, E. (1997). *Psikodinamik Psikiyatri ve Normal Dışı Davranışlar*.(13. Baskı) *İstanbul: Remzi Kitabevi*.
- Haghayegh, A., & Oreyzi, H. R. (2009). Relation of aggression types according to Karen Horney's Theory with negative and positive driving behaviors and accidents. *Iranian Journal of Psychiatry and Clinical Psychology*, 15(1), 81-85.
- Hooper, D., Coughlan, J., & Mullen, M. (2008). Structural equation modelling: Guidelines for determining model fit. *Articles*, 2.
- Horney, K. (1945). *Our inner conflicts. NewYork: WW Norton*.
- Horney, K. (1950). *Neurosis and human growth, New York:WW Norton*.
- İnanç, B. Y., & Yerlikaya, E. E. (2008). *Kişilik Kuramları. Ankara: Pegem Akademi*.
- Karancı, N., Dirik, D., & Yorulmaz, O. (2007). Eysenck Kişilik Anketi-Gözden Geçirilmiş Kısaltılmış Formu'nun (EKA-GGK) Türkiye'de Geçerlik ve Güvenilirlik Çalışması. *Türk Psikiyatri Dergisi*, 18(3), 1-8.
- Marsh, H. W., Hau, K. T., Artelt, C., Baumert, J., & Peschar, J. L. (2006). OECD's brief self-report measure of educational psychology's most useful affective constructs: Cross-cultural, psychometric comparisons across 25 countries. *International Journal of Testing*, 6(4), 311-360. DOI: 10.1207/s15327574ijt0604_1
- Munro, D., Bore, M., & Powis, D. (2005). Personality factors in professional ethical behaviour: Studies of empathy and narcissism. *Australian Journal of Psychology*, 57(1), 49-60.
- Nettmann, R. W., & van Deventer PhD, V. (2013). The Relationship Between Enneagram Type And Karen Horney's Interpersonal Trends Measured As Compliance, Aggression And Detachment. *The Enneagram Journal*, 6(1), 41.
- Ristić, M. (2014). Interpersonal orientation of parents and children. *Godišnjak Učiteljskog fakulteta u Vranju*, (5), 193-207.
- Rosowsky, E., King, K. D., Coolidge, F. L., Rhoades, C. S., & Segal, D. L. (2012). Marital satisfaction and personality traits in long-term marriages: An exploratory study. *Clinical Gerontologist*, 35(2), 77-87.
- Seçer, İ. (2015). *Psikolojik test geliştirme ve uyarlama süreci* (1. Baskı). *Ankara: Anı yayıncılık. ISBN, 978-605*.
- Shatz, S. M. (2004). The relationship between Horney's three neurotic types and Eysenck's PEN model of personality. *Personality and Individual Differences*, 37(6), 1255-1261.
- Şahin, N. H., Batıgün, A. D., & Uğurtaş, S. (2002). Kısa Semptom Envanteri (KSE): Ergenler için kullanımının geçerlik, güvenilirlik ve faktör yapısı. *Türk Psikiyatri Dergisi*, 13(2), 125-135.

Şahin NH, Durak A (1994). Kısa Semptom Envanteri: Türk gençleri için uyarlanması. *Türk Psikoloji Dergisi*, 9 (31): 44-56.

Şimşek, Ö. F. (2007). Yapısal Eşitlik Modellemesine Giriş, Temel İlkeler ve LISREL Uygulamaları. *Ankara: Ekinoks, Siyasal Basın ve Dağıtım*.

EK: Horney-Coolidge Üç Boyut Envanteri (HCTI)

Neredeyse Hiç (1)	Bazen (2)	Sıklıkla (3)	Neredeyse Her Zaman (4)	
1. Sevecen biriyimdir.	(1)	(2)	(3)	(4)
2. Dünya çok düşmanca bir yer.	(1)	(2)	(3)	(4)
3. Yalnız olmayı tercih ederim.	(1)	(2)	(3)	(4)
4. Kendimi yakın bir ilişki içindeyken daha iyi hissederim.	(1)	(2)	(3)	(4)
5. Hayat bir mücadeledir.	(1)	(2)	(3)	(4)
6. İnsanlar duygusal olmadığımı söylerler.	(1)	(2)	(3)	(4)
7. Başkaları tarafından sevimden hoşlanırım.	(1)	(2)	(3)	(4)
8. Emir vermek hoşuma gider.	(1)	(2)	(3)	(4)
9. Kendi kendine yeten biriyim.	(1)	(2)	(3)	(4)
10. Başkalarına yardım etmekten hoşlanırım.	(1)	(2)	(3)	(4)
11. Sadece en güçlü olan hayatta kalır.	(1)	(2)	(3)	(4)
12. İnsanlara ihtiyacım yok.	(1)	(2)	(3)	(4)
13. Başkalarına sempatik davranmayı severim.	(1)	(2)	(3)	(4)
14. Kendimi güçlü hissetmekten hoşlanırım.	(1)	(2)	(3)	(4)
15. Bugüne kadar hayatımda hiç kimse olmasa da rahatça yaşayabilirdim.	(1)	(2)	(3)	(4)
16. Fedakâr biriyimdir.	(1)	(2)	(3)	(4)
17. Başka insanları zekâmla alt etmekten hoşlanırım.	(1)	(2)	(3)	(4)
18. Yalnız yemek yemeyi, yalnız çalışmayı ve yalnız uyumayı tercih ederim.	(1)	(2)	(3)	(4)
19. Bencil biri değilim.	(1)	(2)	(3)	(4)
20. Diğer insanlar çok duygusal.	(1)	(2)	(3)	(4)
21. Partilerden ve sosyal ortamlardan kaçınırım.	(1)	(2)	(3)	(4)
22. Cömert biriyimdir.	(1)	(2)	(3)	(4)
23. İnsanlar düşüncesizdir.	(1)	(2)	(3)	(4)
24. Kendimden bahsetmekten kaçınırım.	(1)	(2)	(3)	(4)
25. Yalnız olmaktansa biriyle birlikte olmayı tercih ederim.	(1)	(2)	(3)	(4)
26. Daha güçlü bir hale getirmek için kendimi zor ve korkutucu durumlarla sınırlarım.	(1)	(2)	(3)	(4)
27. Özel hayatımla ilgili sorulara uzak dururum.	(1)	(2)	(3)	(4)
28. Kolayca affeder ve unuturum.	(1)	(2)	(3)	(4)
29. İyi bir tartışmadan hoşlanırım.	(1)	(2)	(3)	(4)
30. Başkalarından bağımsız yaşamayı severim.	(1)	(2)	(3)	(4)
31. Başkalarının benim hakkında ne düşündüklerini önemserim.	(1)	(2)	(3)	(4)
32. Cesur ve pervasız biriyim.	(1)	(2)	(3)	(4)
33. Uzun süreli sorumluluklardan kaçınırım.	(1)	(2)	(3)	(4)
34. Reddedildiğimde kendimi ezik hissederim.	(1)	(2)	(3)	(4)
35. Dilenciler beni sinirlendirir.	(1)	(2)	(3)	(4)
36. Kendimi yalnız hissediyorum.	(1)	(2)	(3)	(4)
37. Çoğu insan benden daha caziptir.	(1)	(2)	(3)	(4)
38. Bu dünyada hayatta kalmak için insan önce kendini gözetmelidir.	(1)	(2)	(3)	(4)
39. Beni etkilemeye çalışan insanlardan hoşlanmam.	(1)	(2)	(3)	(4)
40. Yalnızken zayıf ve çaresiz hissederim.	(1)	(2)	(3)	(4)
41. İnsanlar genelde güvenilmezdir.	(1)	(2)	(3)	(4)
42. Başkalarından tavsiye almaktan kaçınırım.	(1)	(2)	(3)	(4)
43. Kavga etmekten ve tartışmaktan uzak durmaya çalışırım.	(1)	(2)	(3)	(4)
44. İnsanlar düzenbazdır.	(1)	(2)	(3)	(4)
45. Arkadaşlarım ya da ailem olmadan rahatça yaşayabilirim.	(1)	(2)	(3)	(4)

46. Bir şeyler ters gidince suçu kendimde bulurum.	(1)	(2)	(3)	(4)
47. Çocuklara sert olmaları öğretilmelidir.	(1)	(2)	(3)	(4)
48. İnsanlar düşünce ve duygularını benimle paylaşmadıklarında daha iyi hissederim	(1)	(2)	(3)	(4)
49. Genelde ilk özür dileyen kişi ben olurum.	(1)	(2)	(3)	(4)
50. Başarılı insanların buldukları yere diğer insanların üstüne basarak gelmeleri hayatın bir gerçeğidir.	(1)	(2)	(3)	(4)
51. Yalnızken kendimi insanlarla olduğumdan daha iyi hissederim.	(1)	(2)	(3)	(4)
52. Başkalarının arkadaşlığına ihtiyaç hissederim.	(1)	(2)	(3)	(4)
53. İnsan temelde saldırgan bir varlıktır.	(1)	(2)	(3)	(4)
54. Çatışmalardan kaçınmaya çalışırım.	(1)	(2)	(3)	(4)
55. Çocuklara nazik ve sevecen olmaları öğretilmelidir.	(1)	(2)	(3)	(4)
56. Hayatımda bir sürü aptal insan ile karşılaştım.	(1)	(2)	(3)	(4)
57. Çocuklara kendi kendilerine yeterli olmaları öğretilmelidir.	(1)	(2)	(3)	(4)